

SUMARI

Agraïments.....	9
1. Quart creixent.....	13
2. Miratge.....	21
3. Eros tenia dos rostres	25
4. Aquella delicada línia vermella.....	29
5. Mai no vaig saber per què.....	45
6. Aquella olor de iode i de sal	55
7. Sol ponent	61
8. L'intrús que habita en mi.....	73
9. Mai no li vaig explicar per què.....	77
10. Conversant amb el silenci.....	91
11. Quart minvant.....	107
12. Aquell conegut deix amargant.....	113
13. Plou i fa sol.....	119
14. I allà, ben lluny de mi, jo.....	137
15. Metamorfosi.....	153
16. Quan l'horitzó és dins el mirall.....	165
17. Llum de capvespre.....	175
18. Selmir.....	179
19. Dansant entre boires.....	189

QUART CREIXENT

LA MARTA I L'ÒSCAR S'HAVIEN CONEGUT a la feina, a començaments d'aquell estiu, quan tots dos tenien disset anys i repartien pizzes a domicili amb una petita moto cada un. L'Òscar havia acabat d'aprovar el batxillerat i, de moment, no estava gens interessat a començar una carrera. El que volia era treballar i poder disposar regularment d'uns ingressos que, per primer cop, fossin només seus. Tenia ganes de fer la seva, poder marxar de casa dels pares ben aviat i sentir-se amo de la seva vida. No és que hi tingués una mala relació, però la convivència se li feia cada cop més incòmoda perquè ells, sobretot la mare, no entenien que s'anava fent gran. I allò li representava una murga difícil de suportar perquè cada cop es trobava més obligat a justificar les seves anades i vingudes. La Marta, en canvi, havia fet el batxillerat artístic, ja havia aprovat la selectivitat i volia estudiar Belles Arts. També vivia amb els pares, però això no li produïa gaire incomoditat perquè ells confiaven plenament en la noia i no li demanaven comptes de gairebé res.

A la pizzeria, tots els repartidors eren molt joves. Tenien, si fa o no fa, la mateixa edat i moltes ganes de passar-ho bé. Eren quatre: la Marta, l'Òscar i dos nois més. Sovint sortien plegats i compartien gustos i estones. Reien molt i, de tant en tant, n'agafaven alguna de bona, tots quatre.

Va ser una amistat sana, breu i superficial que va quedar escapçada al cap de pocs mesos, quan els altres dos nois van deixar la feina, un per continuar els estudis i l'altre perquè n'havia trobat una altra que li convenia més. El cas és que els membres de la colla es van anar distanciant fins al punt que, d'ençà d'aquell final de l'estiu de 1999, el grup es va desfer. La Marta i l'Òscar, però, que no havien deixat la feina, sí que van continuar veient-se. I allò va ser l'inici d'una gran amistat.

Efectivament, van acabar esdevenint amics de veritat. Quan els altres dos companys van marxar, l'Òscar i la Marta van continuar veient-se no tan sols perquè s'havien quedat a treballar a la pizzeria, sinó perquè l'amistat s'havia anat enfortint, sobretot, a partir d'un lamentable episodi que va marcar una època de la vida de la noia, encara molt jove.

Ella ja havia començat a estudiar el primer curs de Belles Arts i va conèixer un noi que era nou anys més gran que ella. La Marta acabava de fer-ne divuit i ell en tenia vint-i-set. Unai, es deia. Però, de seguida, aquella relació va esdevenir tòxica perquè ell era una persona excessivament complicada. Era, sobretot, extremadament gelós i, a poc a poc, va anar exercint un domini tan gran sobre la noia que el va fer capaç de controlar-la d'una manera malaltissa, fins al punt que va haver de deixar de ser ella mateixa. Es va veure obligada a no sortir mai sola o amb amics si no hi era ell perquè no li ho permetia. No la deixava parlar per telèfon si ell no era present i, si alterava l'horari habitual o la seva rutina per qualsevol circumstància, per banal que fos, la interrogava d'una manera tan inquisitorial que, més d'un cop, l'havia fet plorar. Fins aquell dia, en què va venir a la feina amb un blau al braç. Llavors, l'Òscar es va fer el ferm propòsit de convèncer la noia que havia de deixar l'Unai.

La Marta sostenia que ell no li havia pegat. Deia que havia estat la nit anterior, que només l'havia subjectada fortament perquè no marxés i que el blau se l'havia fet ella

mateixa amb l'estrebada que havia fet per deixar-se anar. A partir d'aquell esdeveniment, que l'Òscar va trobar intolerable, sobretot per la manera com ella el descrivia, eximint l'Unai de tota culpa, va començar a estar molt més per la noia i tots dos van establir una relació encara més especial. De fet, a causa d'això, la Marta va haver de plegar de la feina, perquè l'Unai li va prohibir continuar treballant-hi. Deia que hi havia un individu amb qui parlava massa sovint.

L'Òscar tampoc no va trigar gaire a marxar de la pizzeria. Hi van fer restriccions de personal i va estar aturat uns mesos, fins que va aconseguir un contracte temporal com a caixer en un supermercat, que després es va anar allargant en el temps. Allò li va permetre llogar un piset, que va compartir amb dos amics, i marxar, finalment, de casa dels pares. L'amistat amb la Marta havia esdevingut més difícil des del dia en què van deixar de treballar plegats perquè no es veien cada dia, però, sobretot, perquè l'estret control de l'Unai no era fàcil d'esquivar. Tot i això, els dos joves se les enginyaven per veure's d'amagat de tant en tant. I l'Òscar va començar a desplegar tots els seus recursos dialèctics per fer-la desistir de tirar endavant la seva relació amb aquell home perquè ella no era prou conscient de la inconveniència de la seva companyia. Amb tot, la Marta s'adonava que les coses no anaven com havien d'anar, però estava convençuda de bona fe que un dia canviarien. Deia que l'Unai ja ho reconeixia, que a vegades es posava massa nerviós i que deia i feia coses que no estaven bé. I també veia que era massa gelós, però assegurava que era perquè estava malalt i que, quan tingués prou coratge per a proposar-li-ho, el faria anar a un psicòleg perquè li curés aquelles manies que tenia. I que llavors tot s'arreglaria perquè s'estimaven de debò.

L'Òscar, però, notava que la Marta s'anava pansint cada cop més. La trobava desmotivada i desacostumadament trista. Havia acabat el primer curs de la carrera i ja

no va començar el segon. No reia gairebé mai i, com que havia deixat de sortir amb els amics, se n'havia distanciat. I, sobretot, mentia a tothom quan li preguntaven com li anaven les coses. A tothom menys a l'Òscar, amb qui tenia prou confiança per a confessar-li-ho tot. S'enganyava ella mateixa intentant enganyar els altres, però, en el fons, cada dia que passava, de manera inconscient, feia un pas més cap al reconeixement que l'Unai no li feia cap bé. Fins i tot, més d'un cop s'havia endut una plantofada.

La Marta va arribar a confessar a l'Òscar que tampoc no se sentia còmoda en la seva relació sexual amb l'Unai, perquè, de vegades, ell gaudia fent-li mal o humiliant-la. L'escanyava una mica, li torçava un braç, la bufetejava suauament o li colpejava les natges. No eren agressions gaire violentes, però n'hi havia prou per a concloure que l'estat mental d'aquell individu no era en absolut normal. Sobretot perquè era una pràctica no consentida, de la qual ella sovint es queixava. I això sí que no ho podia acceptar, la Marta. Perquè no ho entenia. No entenia que, si l'Unai l'estimava, volgués humiliar-la i gaudís amb el seu patiment. Curiosament, aquella peculiaritat de la seva libido va actuar positivament perquè va ser el que va permetre a l'Òscar col·locar una falca entre ella i l'Unai. Va ser una època terrible per a la noia, de la qual va sortir psicològicament molt afectada.

Tot i això, la Marta va mantenir gairebé tres anys aquella relació. Vivia encara a casa dels pares, amb ells i la seva germana, que era tres anys més jove, però ni els uns ni l'altra van ser mai conscients de la mena d'individu amb el qual s'havia embolicat. I l'Òscar va representar, per a ella un gran suport perquè va ser capaç de proporcionar-li el guiatge que necessitava i, gràcies a això, la va poder convèncer que havia de posar fi a la situació.

El trencament amb l'Unai va coincidir amb l'època en què la Marta havia decidit també deixar la casa familiar i

anar-se'n a viure sola, de lloguer, en un àtic petit i bastant fet malbé que va trobar no gaire lluny de casa de l'Òscar. Havia començat a treballar com a il·lustradora per a una editorial i allò li proporcionava uns ingressos que li van permetre fer aquell pas.

I després, quan va haver de passar el dol pel traumàtic trencament amb l'Unai, com que l'Òscar se'n sentia responsable, va haver d'assistir-la i ser al seu costat cada cop que necessitava suport afectiu. La va ajudar a pintar el pis, hi va fer reparacions i li va donar suport en tots els tràmits que va haver de fer, perquè ella sola no se n'hauria sortit a causa del lamentable estat d'ànim en què l'havia deixada aquella relació. Però l'Unai no en va tenir prou amb allò, sinó que un dia va anar a trobar l'Òscar a la feina amb un seu amic i, allà mateix, va ser víctima d'una agressió en tota regla.

—Tu ets el fill de puta de l'Òscar, no...? —va dir l'Unai només entrar al supermercat amb el seu sicari, que ja l'agafava de la camisa per treure'l de la caixa a estrebades.

El que va seguir va ser una sèrie de cops que li van caure al damunt sense que pogués adonar-se gaire de qui era qui l'agredia de tots dos. El guàrdia jurat va intervenir-hi de seguida i la cosa no va durar més d'un o dos minuts perquè quan el van veure venir brandant la porra, el van deixar anar corrents. Després d'aquell espectacle davant dels clients, però, li van rescindir el contracte al supermercat, cosa que el va obligar immediatament a recórrer als pares perquè l'ajudessin amb el lloguer del pis i la manutenció fins que trobés una altra feina i, com que era fill únic, el matrimoni va poder fer front, amb certa comoditat, a l'ajuda que el noi els demanava.

Després, aprofitant que la Marta vivia sola, van venir els assetjaments constants perquè tornés amb ell, però l'Òscar no va deixar mai de fer-li costat i ella va poder sobreposar-se; fins que els intents van anar espaiant-se i, al final, van

desaparèixer completament. Ell va donar per bo tot aquell episodi perquè li va permetre arribar a gaudir de la sincera relació d'amistat que va aconseguir establir amb la Marta. Una relació que va tenir l'origen en l'instint de protecció que li va despertar de seguida la situació de la noia i que va ser correspost, posteriorment, amb l'agraïment d'ella. El resultat, al cap dels anys, va ser que semblava que res no podia destruir aquell poderós vincle que havia nascut a cavall de sengles motocicletes, enfundats, tots dos, en aquells uniformes que feien olor d'orenga i de mozzarella fosa.

El més preocupant va ser que la relació amb l'Unai havia deixat en la Marta una terrible seqüela molt difícil de superar. Després d'aquell malson, la noia va poder reprendre la carrera de Belles Arts, però va esdevenir incapaç de mantenir normalment una relació de parella amb ningú més. Tan bon punt percebia, en algun noi, la intenció d'anar una mica més enllà de l'amistat, sentia un rebuig irreprimible i, sobretot, una preocupant incapacitat de dur a terme una relació sexual amb ningú. Era una sensació que ni ella mateixa sabia concretar, una barreja de por del que es podia trobar, inhibició, inseguretat i, fins i tot, certa repugnància per l'acte sexual. L'Òscar va intentar, diverses vegades, que es fes visitar per un psicòleg que pogués ajudar-la a superar aquella mena de fòbia, però per més que va insistir-hi, no se'n va sortir. Deia que ja ho superaria tota sola i que ningú no n'havia de fer res, del que li passava.

Cap dels dos no s'havia plantejat mai traspassar els límits de l'amistat per convertir-la en una cosa diferent. De fet, uns quants mesos després de deixar la pizzeria, aquell mateix estiu, l'Òscar havia conegut la que va ser el veritable primer amor de la seva vida: la Rut, amb qui havia viscut poc més d'un any una relació meravellosa, que ella va decidir trencar de sobte i sense cap motiu aparent. L'Òscar no va saber mai explicar-se la raó d'aquella dolorosa ruptura.

I, al cap de molts anys, la va tornar a veure. Va ser una trobada fugissera i casual en un autobús ple de gent i no va tenir el valor d'aprofitar per a preguntar-li-ho, però aquella relació havia estat un veritable punt d'inflexió en la seva vida, gairebé una experiència iniciàtica que li havia obert la porta al món dels adults.

Durant el nuviatge amb la Rut, l'Òscar sempre li va amagar l'amistat amb la Marta per por que ella no la comprengué bé i pogués interpretar inadequadament l'afecte que sentien l'un per l'altre. Com que aquell episodi va coincidir amb l'època en què es veien menys perquè l'Unai restringia la llibertat a la noia, no li va ser gaire difícil evitar coincidir amb totes dues alhora. Així, quan ell quedava amb una, procurava no quedar amb l'altra i, d'aquesta manera, tot i que tenia la consciència tranquil·la, s'estalviava haver de donar explicacions. Amb el temps, va poder reconèixer que aquella havia estat una actitud molt poc madura i que potser la Rut hauria merescut més sinceritat, però tan gran era el zel que tenia a mirar de mantenir intacta la relació amb aquella noia que li havia xuclat el cervell que no s'hi va atrevir. N'havia parlat amb la Marta moltes vegades. Ella no hi combregava gens, amb aquella actitud tan poruga. Li deia que era una falta de confiança que la noia no mereixia. Tanmateix, l'Òscar va ser incapaç de fer el pas.

Al cap d'uns mesos de l'incomprensible trencament amb la Rut, en la vida de l'Òscar, va aparèixer l'Elsa, que va venir a mitigar, en part, el desencís que li havia produït haver hagut d'aturar aquella relació de manera tan inesperada. Va ser una actitud egoïsta perquè l'Òscar va acceptar la nova companya com una mena de succedani de la Rut. Un succedani que, de fet, no va arribar mai a substituir-la de veritat. Era impossible. Amb la Rut, l'experiència, salvant-ne el misteriós final, havia estat simplement perfecta. Tanmateix, l'Elsa i l'Òscar s'avenien moltíssim sexualment

i això els va confondre a tots dos; i es van deixar dur per una pulsó que, lògicament, havia nascut amb data de caducitat perquè estava basada, gairebé de manera exclusiva, en el sexe. Però això, ho saben ara.

MIRATGE

QUAN L'ELSA SE'N VA ANAR A VIURE amb l'Òscar, la relació d'aquest amb la Marta, tot i que exempta de tota connotació sexual, va esdevenir, més d'un cop, motiu de friccions a la parella. Llavors, ell ja havia aconseguit trobar feina en un bar i, malgrat que el contractaven per hores i que no el tenien assegurat, treballava molt i, entre el sou i les propines que li deixaven, podia tirar endavant amb comoditat, fins al punt que es va poder permetre llogar un piset petit ell sol. Un pis que ja no havia de compartir amb amics.

L'Elsa —tot i que l'Òscar no n'era conscient encara— era, de fet, una mena de complement de la Marta, de la qual obtenia l'afecte, la comprensió i la veritable estimació, mentre que l'Elsa li satisfedia la passió, el sexe i els impulsos més primaris. Ell, però, estava convençut que estimava la seva nova parella. I la noia també creia que l'estimava a ell. Avui saben tots dos que la seva relació potser no va passar de ser el miratge d'un amor que mai no va existir. O potser sí... Sempre els quedarà un dubte.

En definitiva, les coses van anar com van anar... També, potser, perquè, tant l'un com l'altra van voler evitar, segurament amb un excés de zel, que el camí que havien iniciat esdevingués una presó per a cap dels dos. I van decidir que havien de poder continuar sent tal com eren abans de

conèixer-se, conservar les amistats adquirides prèviament i acceptar que l'altre pogués gaudir d'una llibertat total. Però tot això és molt fàcil de dir i la realitat, a vegades, va per un altre cantó. Sobretot si, com en el cas de l'Òscar, existeix una profunda amistat amb una tercera persona del sexe contrari. Encara que aquesta fos només, efectivament, això: una amistat i res més.

L'Òscar i l'Elsa no volien, de cap manera, convertir-se en una d'aquestes parelles dependents i avorrides que, al cap d'uns quants anys de conuiuïre, ja no tenen res a dir-se. Estaven convençuts que, quan la relació entre dos es basa en la dependència, sobrevé la saturació. I s'esberla. Amb ells, va ser a l'inrevés, potser. El pacte que havien fet per no caure-hi els va fer anar a parar a l'extrem contrari. El cas és que van estar plegats gairebé quatre anys. Sortosament, no van tenir fills, perquè les coses van començar a anar de mal borràs, si fa o no fa, ja a partir del segon any, i van sorgir infidelitats ocasionals que, això sí, tant l'un com l'altre tenien l'honestedat de confessar-se, però que ja indicaven que alguna cosa havia deixat de funcionar o que potser no havia funcionat mai.

Amb el temps, van poder deduir que és l'equilibri entre la dependència i la independència allò que cohesiona la relació de dues persones que s'estimen. La capacitat de respectar la llibertat de l'altre sense renunciar a la pròpia, però sabent alhora que els dos membres formen un tot, al qual deuen un tribut que han de reconèixer obertament com a tal. I això passa, necessàriament, per la cessió d'una part de la llibertat de cada un. Tanmateix, no és fàcil encertar-ne la dosi exacta i que tots dos, a més, considerin que aquella és, efectivament, la mesura que estan disposats a cedir i a acceptar de l'altre. I ells no en van saber prou.

I van acabar tenint molts problemes. Tants que, quan la relació no donava més de si, després d'unes quantes infidelitats de l'un i de l'altra, que sempre acabaven confessant-se,

van fer un darrer intent: van trobar que els podria anar bé marxar plegats de vacances uns quants dies per refermar la relació i tornar a trobar-se com a parella. No pensar en res i ocupar-se exclusivament d'ells mateixos i, sobretot, de l'altre. Aquell estiu, doncs, van llogar un petit apartament, arran de la platja, a primera línia de mar, en una caleta de la Costa Brava, un indret idíl·lic, on pretenien arreglar les coses dedicant tota l'atenció a l'altre, consagrant-s'hi gairebé. De fet, però, només van saber fer-ho practicant el sexe de manera gairebé compulsiva. Perquè aquest era l'àmbit, potser l'únic, en què s'entenien a la perfecció. I, així, van intentar, debades, convèncer-se que allò podia funcionar. I allà es va acabar d'espatllar tot. Fonamentalment, per l'escassetat d'interessos comuns i, per tant, de comunicació. De fet, l'amistat que l'Òscar tenia amb la Marta va ser una mena de detonant, allò que l'Elsa necessitava per a justificar-se a ella mateixa, sense reconèixer-li-ho a ell, la seva decisió de trencar. L'Elsa sabia que, entre l'Òscar i la Marta, no hi havia una relació amorosa pròpiament dita. No era una relació de parella que pogués entrar en competència amb la que l'Elsa tenia amb l'Òscar. Però hi havia la durada, l'amistat, l'afecte profund, la sinceritat, la confiança, la lleialtat... No era com les petites infidelitats que s'havien confessat ara i adés l'un a l'altre. Era una amistat de ferro. Allò tenia entitat. Era molt més fort que la relació que ella mateixa tenia amb l'Òscar. I no li feia gens de gràcia.

I, al cap de poques setmanes d'haver tornat d'aquelles forçades vacances, una nit de dissabte, sense que hagués passat res especial, després de fer l'amor, ella va dir-li que se n'anava. Que s'avorria. Que no el necessitava i que li sabia molt de greu no necessitar-lo. Que l'estimava, però que no n'estava enamorada. I que veia que ell tampoc no la necessitava. Tenia raó. La seva relació es limitava a compartir sostre i llit. I, per tant, no hi havia cap motiu per a tirar-la endavant.

Quan li ho va dir, ella plorava. Però l'Òscar no va sentir res. Només va lamentar sincerament que plorés. I li va saber molt de greu. Per ella. Perquè estava convençut que mereixia que l'afectés profundament la seva decisió. I es va trobar menyspreable.

Van estar molta estona parlant al llit aquella nit en què havien fet l'amor per últim cop. I els va vèncer la son. No és que deixessin de parlar per decisió pròpia o perquè haguessin arribat a cap conclusió. És que, simplement, es van adormir.

L'endemà, es van llevar i l'Elsa li va fer un petó a la galta. Ell li va agafar les mans i la va mirar als ulls. Era com dir-li que lamentava aquella situació, que no tenia retrets a fer-li, que ell també li tenia molt d'afecte encara i que la separació no volia pas dir que estiguessin enfadats ni que cap dels dos tingués res contra l'altre. Era tan sols que allò s'havia acabat... Ella li va dir: "Truca a la Marta, si estàs malament." Li ho deia amb bona intenció i l'Òscar n'era conscient, però no va poder evitar rebre-ho com una mena de retret. Com si, finalment, li'n donés el permís que, fins aquell dia, no li havia concedit mai de manera explícita. Com si li sabés greu que la Marta pogués servir-li de crossa quan ella ja no era capaç de fer-li aquest servei. "Sí...", li va contestar, ell. I l'Elsa li va deixar anar les mans amb un somriure trist als llavis.

Aquesta obra va ser guardonada amb el Premi de novel·la de la 33a Festa de les Lletres Catalanes d'Òmnium Cultural del Vallès Oriental, 2023.

Els membres del jurat van ser: German Cequier, Rosa M. Pascual, Angelina Santacana i Dolors Taulats.

© del text: Jordi Sedó Solé, 2024

© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2024

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: novembre de 2024

ISBN: 978-84-1303-587-1

DL: L 766-2024

Impress a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

« impress a **lleida** »

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.